

PREDGOVOR

Ideja i koncept za pripremu naučno-istraživačkog rada na temu iz oblasti carinskog sistema nastala je i razvijala se u uslovima moga četverogodišnjeg rada u carinskoj administraciji Bosne i Hercegovine, podstaknuta, prvenstveno, nedostatkom raspoloživih naučnih (stručnih) podloga za razvijanje strateških i operativnih kapaciteta carinskog sistema Bosne i Hercegovine kao cjeline, odnosno, specifičnije, kapaciteta carinske službe Bosne i Hercegovine u okviru Uprave za indirektno oporezivanje Bosne i Hercegovine, kao njenog upravljačkog podsistema.

Osnovna svrha predstavljanja ovoga istraživanja je određena kao naučni i stručni doprinos autora u cilju unapređenja i razvoja savremenog carinskog sistema Bosne i Hercegovine u procesu njene integracije u Evropsku Uniju, što je sublimirano i u naslovu samog rada.

U osnovi strukturisanja i izlaganja rezultata istraživanja nastojao sam obuhvatiti najznačajnije sadržajne elemente odabranih tematskih jedinica, sa ciljem sagledavanja ukupnosti i sveobuhvatnosti razmatranog područja kao integralne cjeline šireg sistemskog okruženja.

Generisanje razvoja ideje i koncepta naučnog istraživanja dovela me je u prilično složenu i tešku situaciju, koja se odnosila, u prvom redu, na apsolutni nedostatak stručne literature iz ove oblasti unutar carinske službe BiH, kao i nedostupnost relevantnih bibliografskih jedinica na području BiH i šire regije.

Veliku zahvalnost dugujem, u prvom redu, prof.dr.sc.Željki Barošu koji mi je kao mentor svrsishodno pomagao u cjelukupnom procesu izrade ovoga rada. Također, želim se zahvaliti i svim mojim radnim kolegama koji su mi izlazili u susret prilikom stručnih konsultacija i obrade tematskih jedinica, a naročito se to odnosi na kolege mr.sc.Milana Kajmakovića, mr.sc.Trivu Marinkovića, Milana Miloševića, dipl.ing.teh., Milenu Dmitrović, dipl.pravnik, Dajanu Topić, dipl.ing.teh., Nermina Jusića, dipl.ecc, Zoru Aleksić, dipl.pravnik, i Zoricu Drljača, dipl.pravnik. Ovom prilikom se zahvaljujem i svim mojim nadređenim kolegama koji su imali strpljenja i davali mi nesebičnu podršku, direktoru UIO Kemal Čauševiću, dipl.ecc., pomoćniku direktora Sektora za carine Bogdanu Novakoviću, dipl.ecc. i šefu Odsjeka za carinsku tarifu i vrijednost Aladinu Mušiću, dipl.ecc. Izraze najdublje zahvale upućujem bivšim kolegama iz carinske administracije BiH, svojevrsnom doajenu poznavanja carinskog sistema, gospodinu Muhamedu Bijediću i mom prvom neposrednom rukovodiocu po stupanju u carinsku službu BiH, gospodinu Midhatu Saliću, koji su, u značajnoj mjeri, trasirali put moga stručnog usavršavanja u ovoj oblasti. Isto tako, najsrdačnije se zahvaljujem svojoj porodici koja mi je davala neizmjernu podršku u toku izrade ovoga rada.

SAŽETAK

Ekonomija Bosne i Hercegovine može uspješno funkcionisati ukoliko efikasno i efektivno funkcionišu svi njeni elementi. Carinski sistem Bosne i Hercegovine predstavlja, u tom pogledu, u svim njegovim aspektima, jednog od ključnih nosilaca u održavanju stabilnosti i podsticanju razvoja privrede Bosne i Hercegovine. Imajući u vidu uslove globalizacije, brz rast međunarodne trgovine i dinamiku procesa pridruživanja Bosne i Hercegovine u Evropsku Uniju, ovaj rad obrađuje carinski sistem BiH u njegovim ključnim sadržajnim elementima. U istraživanju je, primjenom koncepta opšte teorije sistema, sintetizovana i data opšta definicija carinskog sistema sa razvijenim procesnim modelom. Uz pomoć koncepta strateškog menadžmenta istražene su najznačajnije karakteristike primjene tog koncepta u cilju reforme i modernizacije carinskih sistema u zemljama Evropske unije, kao i na svjetskom nivou, te je predstavljen prijedlog modela kratkoročne strategije razvoja određenih segmenata carinskog sistema BiH. Dokazano je postojanje sistemskih nedostataka u sadašnjim uslovima funkcionisanja carinskog sistema BiH i razvijeni su naučno-stručni modeli za unapređenje i razvoj njegovih ključnih elemenata.

KLJUČNE RIJEČI

Carina, carinska politika, carinska unija, carinski sistem, carinski sistem BiH, carinski sistem EU, Evropska unija, evropske integracije, upravljanje rizikom u carini, projektni menadžmet, slobodna trgovina, strategija razvoja, strateški menadžment, teorija sistema.